

ISLANDSKÁ ZASTAVENÍ ■ ICELANDIC STOPS

Vladimír Veselý

Příspěvek uvádí tři příklady použití betonu pro stavby moderních kostelů na Islandu.

■ This article points out three examples of utilization of concrete for construction of modern churches on Iceland.

Před cestou na Island jsem měl jako laik právo se domnívat, že se na této severské ostrovní výspě civilizace nacházejí převážně stavby z lokálně dostupných materiálů, tedy především z kamene a dřeva (často dováženého). Předpokládal jsem, že betonové stavby, které se na Islandu začaly prosazovat ve 20. století, budou vzácností, protože na ostrově není k dispozici cementárna a tento materiál se musí dovážet.

Během své krátké cesty kolem ostrova jsem však kromě očekávaných konstrukcí z betonu – mostů a tunelů (některých s výraznou českou stopou) – ke svému překvapení našel i moderní betonové kostely. Tyto stavby zde zpravidla plní nejen funkci duchovní, ale jsou často využívány k dalším účelům a plní i funkci kulturních center. Jejich design je moderní, nadčasový a vyvolávají jak obdiv z invence autora, tak i smíšené pocity u jedinců zvyklých spíše na tradiční tvarosloví těchto staveb.

BLÖNDUÓSSKIRKJA

Moderní kostel ve městě Blönduós připomíná kráter sopky [1]. Autorem návrhu je architekt Dr. Maggi Jónsson. Stavba kostela pro 250 lidí byla započata v roce 1982 a kostel byl slavnostně otevřen 1. května 1993.

STYKKISHÓLMURSKIRKJA

V přístavním a rybářském centru Stykkishólmur se jakoby z vln vynořovalo moderní podmořské plavidlo nebo snad mytický bůh Odin na svém oři.

Kostel projektoval architekt Jón Haraldsson a byl slavnostně uveden do provozu 6. května 1990. Stavba je vyhlášená svojí akustikou a je často využívána pro hudební produkce. [2]

HALLGRÍMSKIRKJA

V centru Reykjavíku, hlavního města Islandu, stojí na vyvýšeném místě nejvyšší kostel na ostrově nesoucí název Hallgrímskirkja. Hlavní portál o výšce 75 m evokující varhany působí opravdu monumentálně a je viditelný z dalekého okolí (z moře i z pevniny).

Kostel byl pojmenován po islandském básníkovi 17. století Hallgrímuru Péturssonu. Projektoval jej architekt Guðjón Samúelsson v roce 1937. Stavba začala v roce 1945 a o 38 let později, roku 1986, byla dokončena. Se svou polohou v centru města se kostel stal jedním z jeho symbolů [3]. Je hlavním sídlem luteránské církve na Islandu.

Před kostelem stojí socha Leifa Erikssona, syna Erika Rudého, který v 10. století kolonizoval Island a Grónsko. Leif byl norský Viking, který podle ság jako první Evropan objevil Ameriku. Koupil si loď a s dalšími mladíky vyrazil na západ, kde zřejmě objevili New Foundland, ale zcela určitě Helu-land (země plochých kamenů), dnešní Baffinův ostrov, a Markland (země hlubokých lesů), dnešní Labradorský poloostrov. [4]

Ing. Vladimír Veselý

Svaz výrobců betonu a Beton TKS

vladimir.vesely@svb.cz

1 Lokalizace: 1 – Blönduósskirkja, 2 – Stykkishólmur, 3 – Hallgrímskirkja (zdroj: www.mapy.cz) 2 Blönduósskirkja: a) boční vstup, b) celkový pohled, c) detail textury
 ■ 1 Locations: 1 – Blönduósskirkja, 2 – Stykkishólmur, 3 – Hallgrímskirkja
 2 Blönduósskirkja: a) side entrance, b) overall view, c) detail of the texture

